

Wymagania na poszczególne oceny

historia i kultura Kaszubów klasa VI

Ocena celująca:

- uczeń potrafi swobodnie i biegle posługiwać się słownictwem wprowadzanym i utrwalanym na zajęciach;
- potrafi zrozumieć sens słuchanych, oglądanych tekstów prezentowanych na lekcjach;
- posiada pełny zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania i potrafi je zaprezentować;
- biegle rozwiązuje problemy teoretyczne i praktyczne ujęte w programie nauczania;
- zna pieśni ukazujące dzieje historyczne Kaszub („Marsz Kaszubski” , „Zemia rodno”);
- rozumie funkcję kulturotwórczą literatury oraz jej znaczenie w budzeniu uczuć patriotycznych;
- potrafi odnieść treść utworu do sytuacji historycznej Kaszub;
- wypowiada się na temat wydarzeń i postaci historycznych ukazanych w omawianych utworach;
- na podstawie literatury przedstawia postawy Kaszubów wobec zaborców i okupantów;
- rozumie jakie znaczenie w życiu Kaszubów miała religia i jaki był jej wpływ na codzienne zachowania oraz podejmowane decyzje;
- potrafi wymienić kaszubskojęzyczne i polskojęzyczne rozgłośnie radiowe i telewizyjne emitujące programy o tematyce związanej z regionem (Radio Kaszebe, Radio Gdańsk, TVP 3 Gdańsk, Radio Weekend);
- ocenia rolę mediów w działaniu na rzecz regionu;
- potrafi wymienić niektóre filmy odnoszące się do historii i kultury Kaszub („Kamerdyner”, „Miasto z morza”);
- wymienia przykłady tytułów czasopism (historycznych i współczesnych) o tematyce związanej z regionem (*Gryf, Klëka, Taczëzna, Odroda, Pomerania, Norda, Zymk*);
- wie, jaka była i jest rola czasopism w kształtowaniu tożsamości kaszubskiej, rozbudzaniu postaw patriotycznych oraz kształtowaniu świadomości historycznej;
- wie gdzie i kiedy pojawiły się pierwsze słowa i zdanie kaszubskie;

- potrafi wymienić najstarsze zabytki piśmiennictwa kaszubskiego;
- wie, jakie znaczenie dla poczucia tożsamości ma gromadzenie pamiątek z przeszłości;
- wie gdzie znajdują się ważniejsze muzea regionalne;
- dostrzega ogromne zainteresowanie grupy regionalnej Kaszubów sprawami własnego rozwoju i dążenia do zachowania tradycji, kultury i języka;
- potrafi wymienić i opisać ważniejsze inicjatywy środowiska kaszubskiego podejmowane w celu konsolidacji społeczności (Zjazdy Kaszubów, obchody Dnia Jedności Kaszubów);
- wie, co kryje się pod pojęciem podwójnej identyfikacji Kaszubów(etnicznej – kaszubskiej i narodowej – polskiej);
- zna pojęcie obyczaj i jego funkcjonowanie w kulturze kaszubskiej;
- potrafi dokonać porównania obrzędów innych regionów z kaszubskimi;
- opowiada o zwyczajach i obrzędach kultywowanych w domu;
- zna miejsca kultu religijnego (sanktuaria, kalwarie) na Kaszubach;
- zna pojęcie etyka i potrafi omówić nastawienie Kaszubów do przestrzegania jej norm;
- podaje cechy charakterystyczne Kaszubów (zalety, wady), omawia je z punktu widzenia samych Kaszubów, jak też analizuje sądy innych o Kaszubach;
- poznaje architekturę świecką i sakralną (typowe budownictwo regionalne, style architektoniczne);
- zna początki osadnictwa na Pomorzu;
- wie na czym polegała wędrówka ludów, jaki był jej zasięg terytorialny i jak doszło do wyodrębnienia się grupy Słowian, a w niej Kaszubów;
- wie kim byli Goci, jak żyli, jakie mieli zwyczaje i wierzenia, w jaki sposób zapisali się w historii Kaszub i Pomorza;
- potrafi wskazać następstwa kulturowe, społeczne i polityczne chrystianizacji Pomorza, trudności w jej przeprowadzeniu.
- zna najważniejsze etapy w historii Gdańska.;
- omawia rolę św. Wojciecha i przebieg jego misji za czasów panowania pierwszych książąt na Pomorzu;
- wie, kiedy i gdzie powstały pierwsze zakony i jaka była ich rola w życiu społecznym Kaszub i Pomorza;
- zna pierwsze wzmianki o Kaszubach, w tym bullę papieża Grzegorza IX z XIII

- wieku i jej słynny zapis (a także dzisiejsze nawiązania do tamtego wydarzenia);
- umie opisać dzieje zakonu krzyżackiego na Pomorzu od XIII do XV wieku i ich wpływ na życie gospodarczo-kulturalne Kaszub;
 - porządkuje i sytuuje w czasie najważniejsze wydarzenia związane z relacjami polsko-krzyżackimi.
 - zna sytuację miejscowej ludności pod panowaniem zakonnym;
 - zna podział terytorialny Pomorza w wyniku rozbiorów;
 - wyjaśnia cele i opisuje metody działań zaborców wobec mieszkańców ziem dawnej Rzeczypospolitej;
 - umie przedstawić różne postawy Kaszubów wobec germanizacji;
 - potrafi przedstawić warunki życia społeczeństwa w zaborze pruskim;
 - zna rolę F. Ceynowy w ruchu kaszubskim;
 - potrafi ocenić wysiłek zbrojny Polaków i Kaszubów podczas wojny oraz międzynarodowe uwarunkowania sprawy polskiej;
 - umie opisać ciąg wydarzeń, które doprowadziły do odzyskania niepodległości przez Polskę i Pomorze;
 - wie, co się stało 11 listopada 1918 roku, zna postanowienia konferencji pokojowej w Paryżu (Wersalu);
 - omawia rolę kaszubskich posłów na konferencji pokojowej w Wersalu – A. Abrahama i T. Rogali;
 - omawia postanowienia traktatu wersalskiego w kontekście polityki społecznej, terytorialnej, gospodarczej Pomorza i Kaszub;
 - omawia rolę miejscowej ludności w działaniach na rzecz odzyskania Pomorza przez Polskę;
 - zna zasięg terytorialny województwa pomorskiego ze stolicą w Toruniu oraz sytuację ludności polskiej w nowej rzeczywistości;
 - przedstawia znaczenie dokonania 10 lutego 1920 roku zaślubin Polski z morzem;
 - wie, co się kryje pod pojęciami: „Błękitna Armia, Wolne Miasto Gdańsk”;
 - zna postać generała Józefa Hallera i innych ludzi zasłużonych dla Pomorza i Kaszub;
 - rozumie znaczenie budowy portu i miasta Gdyni dla rozwoju regionu;
 - zna sytuację mieszkańców Pomorza pod okupacją niemiecką;
 - relacjonuje sprawy związane z nowym podziałem Pomorza;
 - omawia przyczyny i skutki represji, jakie stosowali Niemcy wobec miejscowej

ludności;

- wie, co się kryje pod pojęciami: lista narodowościowa, służba w Wehrmachcie, obóz koncentracyjny Stutthof, Piaśnica, Lasy Szpęgawskie, eksterminacja, roboty przymusowe;

- zna historię TOW Gryf Pomorski, miejsca jej działalności oraz zasługi dla regionu i kraju;

- zna sytuację Polski, Pomorza i Kaszub po zakończeniu II wojny światowej;

- omawia sprawy nowego podziału terytorialnego i jego znaczenie dla polityki regionalnej;

- relacjonuje sprawy związane z problemem przesiedleń ludności i ich wpływ na strukturę i przekrój społeczny mieszkańców, a także na wzajemne ich funkcjonowanie;

- zna i opowiada o najważniejszych wydarzeniach, które rozegrały się na Pomorzu w okresie powojennym: Grudzień 1970, powstanie Solidarności 1980, stan wojenny 1981;

- zna historię powstania Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego, jego działaczy, osiągnięcia organizacji na przestrzeni lat;

- potrafi wskazać historyczne obszary Kaszub;

- umie omówić przyczyny kurczenia się etnicznych terenów Kaszub;

- potrafi określić współczesny zarys granic Kaszub (przypisać odpowiednie powiaty, gminy, miasta do obszaru Kaszub);

- potrafi wymienić wydarzenia z przeszłości geologicznej, mające istotny wpływ na ukształtowanie powierzchni Kaszub (działanie lodowca);

- wiąże informacje z zakresu geologii z tekstami kultury (np. legendy o diabelskich kamieniach, działania stołmów);

- wymienia typowe formy ukształtowania powierzchni na Kaszubach;

- wykazuje się znajomością nazw ważniejszych rzek, jezior, wzgórz, wysoczyzn, równin, obniżeń i mierzei na Pomorzu i Kaszubach;

- dostrzega rolę spisu powszechnego oraz akcji społecznościowych w zmianach struktury ludności kaszubskiej;

- poznaje charakterystyczne elementy szaty roślinnej;

- dostrzega różnorodność i osobliwości przyrodnicze regionu;

- potrafi krótko opisać osobliwości przyrodnicze regionu;

- wymienia parki narodowe i krajobrazowe, a także inne formy ochrony przyrody na

Kaszubach;

- wymienia szlaki turystyczne Kaszub i potrafi omówić główne osobliwości przyrodnicze na ich ciągu;
- potrafi zaplanować wycieczkę, uwzględniając walory przyrodnicze, geograficzne i kulturowe Kaszub;
- potrafi dokonać autopromocji własnego regionu i zachęcić do przyjazdu na Kaszuby;

Ocena bardzo dobra:

- uczeń potrafi swobodnie i biegle posługiwać się słownictwem wprowadzanym i utrwalanym na zajęciach;
- potrafi zrozumieć sens słuchanych, oglądanych tekstów prezentowanych na lekcjach;
- posiada pełny zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania i potrafi je zaprezentować;
- biegle rozwiązuje problemy teoretyczne i praktyczne ujęte w programie nauczania;
- zna pieśni ukazujące dzieje historyczne Kaszub („Marsz Kaszubski” , „Zemia rodno”);
- potrafi odnieść treść utworu do sytuacji historycznej Kaszub;
- wypowiada się na temat wydarzeń i postaci historycznych ukazanych w omawianych utworach;
- na podstawie literatury przedstawia postawy Kaszubów wobec zaborców i okupantów;
- rozumie jakie znaczenie w życiu Kaszubów miała religia i jaki był jej wpływ na codzienne zachowania oraz podejmowane decyzje;
- potrafi wymienić kaszubskojęzyczne i polskojęzyczne rozgłośnie radiowe i telewizyjne emitujące programy o tematyce związanej z regionem (Radio Kaszebe, Radio Gdańsk, TVP 3 Gdańsk, Radio Weekend);
- ocenia rolę mediów w działaniu na rzecz regionu;
- potrafi wymienić niektóre filmy odnoszące się do historii i kultury Kaszub („Kamerdyner”, „Miasto z morza”);
- wymienia przykłady tytułów czasopism (historycznych i współczesnych) o tematyce związanej z regionem (*Gryf, Klëka, Tarczëzna, Odroda, Pomerania, Norda, Zymk*);
- wie gdzie i kiedy pojawiły się pierwsze słowa i zdanie kaszubskie;
- potrafi wymienić najstarsze zabytki piśmiennictwa kaszubskiego;

- wie, jakie znaczenie dla poczucia tożsamości ma gromadzenie pamiątek z przeszłości;
- wie gdzie znajdują się ważniejsze muzea regionalne;
- dostrzega ogromne zainteresowanie grupy regionalnej Kaszubów sprawami własnego rozwoju i dążenia do zachowania tradycji, kultury i języka;
- potrafi wymienić i opisać ważniejsze inicjatywy środowiska kaszubskiego podejmowane w celu konsolidacji społeczności (Zjazdy Kaszubów, obchody Dnia Jedności Kaszubów);
- zna pojęcie obyczaj i jego funkcjonowanie w kulturze kaszubskiej;
- potrafi dokonać porównania obrzędów innych regionów z kaszubskimi;
- opowiada o zwyczajach i obrzędach kultywowanych w domu;
- zna miejsca kultu religijnego (sanktuaria, kalwarie) na Kaszubach;
- podaje cechy charakterystyczne Kaszubów (zalety, wady), omawia je z punktu widzenia samych Kaszubów, jak też analizuje sądy innych o Kaszubach;
- poznaje architekturę świecką i sakralną (typowe budownictwo regionalne, style architektoniczne);
- zna początki osadnictwa na Pomorzu;
- wie na czym polegała wędrówka ludów, jaki był jej zasięg terytorialny i jak doszło do wyodrębnienia się grupy Słowian, a w niej Kaszubów;
- wie kim byli Goci, jak żyli, jakie mieli zwyczaje i wierzenia, w jaki sposób zapisali się w historii Kaszub i Pomorza;
- potrafi wskazać następstwa kulturowe, społeczne i polityczne chrystianizacji Pomorza, trudności w jej przeprowadzeniu.
- zna najważniejsze etapy w historii Gdańska.;
- omawia rolę św. Wojciecha i przebieg jego misji za czasów panowania pierwszych książąt na Pomorzu;
- wie, kiedy i gdzie powstały pierwsze zakony i jaka była ich rola w życiu społecznym Kaszub i Pomorza;
- zna pierwsze wzmianki o Kaszubach, w tym bullę papieża Grzegorza IX z XIII wieku i jej słynny zapis (a także dzisiejsze nawiązania do tamtego wydarzenia);
- umie opisać dzieje zakonu krzyżackiego na Pomorzu od XIII do XV wieku i ich wpływ na życie gospodarczo-kulturalne Kaszub;
- porządkuje i sytuuje w czasie najważniejsze wydarzenia związane z relacjami polsko-krzyżackimi.

- zna sytuację miejscowej ludności pod panowaniem zakonnym;
- zna podział terytorialny Pomorza w wyniku rozbiorów;
- wyjaśnia cele i opisuje metody działań zaborców wobec mieszkańców ziem dawnej Rzeczypospolitej;
- umie przedstawić różne postawy Kaszubów wobec germanizacji;
- potrafi przedstawić warunki życia społeczeństwa w zaborze pruskim;
- zna rolę F. Ceynowy w ruchu kaszubskim;
- potrafi ocenić wysiłek zbrojny Polaków i Kaszubów podczas wojny oraz międzynarodowe uwarunkowania sprawy polskiej;
- umie opisać ciąg wydarzeń, które doprowadziły do odzyskania niepodległości przez Polskę i Pomorze;
- wie, co się stało 11 listopada 1918 roku, zna postanowienia konferencji pokojowej w Paryżu (Wersalu);
- omawia postanowienia traktatu wersalskiego w kontekście polityki społecznej, terytorialnej, gospodarczej Pomorza i Kaszub;
- omawia rolę miejscowej ludności w działaniach na rzecz odzyskania Pomorza przez Polskę;
- przedstawia znaczenie dokonania 10 lutego 1920 roku zaślubin Polski z morzem;
- wie, co się kryje pod pojęciami: „Błękitna Armia, Wolne Miasto Gdańsk”;
- zna postać generała Józefa Hallera i innych ludzi zasłużonych dla Pomorza i Kaszub;
- rozumie znaczenie budowy portu i miasta Gdyni dla rozwoju regionu;
- zna sytuację mieszkańców Pomorza pod okupacją niemiecką;
- omawia przyczyny i skutki represji, jakie stosowali Niemcy wobec miejscowej ludności;
- wie, co się kryje pod pojęciami: lista narodowościowa, służba w Wehrmachcie, obóz koncentracyjny Stutthof, Piaśnica, Lasy Szpęgawskie, eksterminacja, roboty przymusowe;
- zna historię TOW Gryf Pomorski, miejsca jej działalności oraz zasługi dla regionu i kraju;
- zna sytuację Polski, Pomorza i Kaszub po zakończeniu II wojny światowej;
- relacjonuje sprawy związane z problemem przesiedleń ludności i ich wpływ na strukturę i przekrój społeczny mieszkańców, a także na wzajemne ich funkcjonowanie;
- zna i opowiada o najważniejszych wydarzeniach, które rozegrały się na Pomorzu w

okresie powojennym: Grudzień 1970, powstanie Solidarności 1980, stan wojenny 1981;

- zna historię powstania Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego, jego działaczy, osiągnięcia organizacji na przestrzeni lat;
- potrafi wskazać historyczne obszary Kaszub;
- umie omówić przyczyny kurczenia się etnicznych terenów Kaszub;
- potrafi określić współczesny zarys granic Kaszub (przypisać odpowiednie powiaty, gminy, miasta do obszaru Kaszub);
- potrafi wymienić wydarzenia z przeszłości geologicznej, mające istotny wpływ na ukształtowanie powierzchni Kaszub (działanie lodowca);
- wiąże informacje z zakresu geologii z tekstami kultury (np. legendy o diabelskich kamieniach, działania stołków);
- wymienia typowe formy ukształtowania powierzchni na Kaszubach;
- wykazuje się znajomością nazw ważniejszych rzek, jezior, wzgórz, wysoczyzn, równin, obniżen i mierzei na Pomorzu i Kaszubach;
- dostrzega różnorodność i osobliwości przyrodnicze regionu;
- potrafi krótko opisać osobliwości przyrodnicze regionu;
- wymienia parki narodowe i krajobrazowe, a także inne formy ochrony przyrody na Kaszubach;
- potrafi zaplanować wycieczkę, uwzględniając walory przyrodnicze, geograficzne i kulturowe Kaszub;
- potrafi dokonać autopromocji własnego regionu i zachęcić do przyjazdu na Kaszuby;

Ocena dobra:

- uczeń potrafi swobodnie posługiwać się słownictwem wprowadzanym i utrwalanym na zajęciach;
- potrafi zrozumieć sens słuchanych, oglądanych tekstów prezentowanych na lekcjach;
- posiada duży zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania i potrafi je zaprezentować;
- dobrze rozwiązuje problemy teoretyczne i praktyczne ujęte w programie nauczania;
- zna pieśni ukazujące dzieje historyczne Kaszub („Marsz Kaszubski” , „Zemia rodno”);
- potrafi odnieść treść utworu do sytuacji historycznej Kaszub;

- na podstawie literatury przedstawia postawy Kaszubów wobec zaborców i okupantów;
- rozumie jakie znaczenie w życiu Kaszubów miała religia i jaki był jej wpływ na codzienne zachowania oraz podejmowane decyzje;
- potrafi wymienić kaszubskojęzyczne i polskojęzyczne rozgłośnie radiowe i telewizyjne emitujące programy o tematyce związanej z regionem (Radio Kaszebe, Radio Gdańsk, TVP 3 Gdańsk, Radio Weekend);
- ocenia rolę mediów w działaniu na rzecz regionu;
- wymienia przykłady tytułów czasopism (historycznych i współczesnych) o tematyce związanej z regionem (*Gryf, Klëka, Pomerania*);
- wie, jakie znaczenie dla poczucia tożsamości ma gromadzenie pamiątek z przeszłości;
- wie gdzie znajdują się ważniejsze muzea regionalne;
- potrafi wymienić i opisać ważniejsze inicjatywy środowiska kaszubskiego podejmowane w celu konsolidacji społeczności (Zjazdy Kaszubów, obchody Dnia Jedności Kaszubów);
- zna pojęcie obyczaj i jego funkcjonowanie w kulturze kaszubskiej;
- potrafi dokonać porównania obrzędów innych regionów z kaszubskimi;
- opowiada o zwyczajach i obrzędach kultywowanych w domu;
- zna miejsca kultu religijnego (sanktuaria, kalwarie) na Kaszubach;
- podaje cechy charakterystyczne Kaszubów (zalety, wady), omawia je z punktu widzenia samych Kaszubów, jak też analizuje sądy innych o Kaszubach;
- poznaje architekturę świecką i sakralną (typowe budownictwo regionalne, style architektoniczne);
- wie na czym polegała wędrówka ludów, jaki był jej zasięg terytorialny i jak doszło do wyodrębnienia się grupy Słowian, a w niej Kaszubów;
- wie kim byli Goci, jak żyli, jakie mieli zwyczaje i wierzenia, w jaki sposób zapisali się w historii Kaszub i Pomorza;
- zna najważniejsze etapy w historii Gdańska.;
 - omawia rolę św. Wojciecha i przebieg jego misji za czasów panowania pierwszych książąt na Pomorzu;
 - wie, kiedy i gdzie powstały pierwsze zakony i jaka była ich rola w życiu społecznym Kaszub i Pomorza;
 - zna pierwsze wzmianki o Kaszubach, w tym bullę papieża Grzegorza IX z XIII

- wieku i jej słynny zapis (a także dzisiejsze nawiązania do tamtego wydarzenia);
- umie opisać dzieje zakonu krzyżackiego na Pomorzu od XIII do XV wieku i ich wpływ na życie gospodarczo-kulturalne Kaszub;
 - porządkuje i sytuuje w czasie najważniejsze wydarzenia związane z relacjami polsko-krzyżackimi.
 - wyjaśnia cele i opisuje metody działań zaborców wobec mieszkańców ziem dawnej Rzeczypospolitej;
 - umie przedstawić różne postawy Kaszubów wobec germanizacji;
 - potrafi przedstawić warunki życia społeczeństwa w zaborze pruskim;
 - zna rolę F. Ceynowy w ruchu kaszubskim;
 - umie opisać ciąg wydarzeń, które doprowadziły do odzyskania niepodległości przez Polskę i Pomorze;
 - wie, co się stało 11 listopada 1918 roku, zna postanowienia konferencji pokojowej w Paryżu (Wersalu);
 - przedstawia znaczenie dokonania 10 lutego 1920 roku zaślubin Polski z morzem;
 - wie, co się kryje pod pojęciami: „Błękitna Armia, Wolne Miasto Gdańsk;
 - zna postać generała Józefa Hallera i innych ludzi zasłużonych dla Pomorza i Kaszub;
 - rozumie znaczenie budowy portu i miasta Gdyni dla rozwoju regionu;
 - zna sytuację mieszkańców Pomorza pod okupacją niemiecką;
 - omawia przyczyny i skutki represji, jakie stosowali Niemcy wobec miejscowej ludności;
 - wie, co się kryje pod pojęciami: lista narodowościowa, służba w Wehrmachcie, obóz koncentracyjny Stutthof, Piaśnica, Lasy Szpęgawskie, eksterminacja, roboty przymusowe;
 - zna historię TOW Gryf Pomorski, miejsca jej działalności oraz zasługi dla regionu i kraju;
 - zna sytuację Polski, Pomorza i Kaszub po zakończeniu II wojny światowej;
 - zna i opowiada o najważniejszych wydarzeniach, które rozegrały się na Pomorzu w okresie powojennym: Grudzień 1970, powstanie Solidarności 1980, stan wojenny 1981;
 - potrafi wskazać historyczne obszary Kaszub;
 - potrafi określić współczesny zarys granic Kaszub (przypisać odpowiednie powiaty, gminy, miasta do obszaru Kaszub);

- potrafi wymienić wydarzenia z przeszłości geologicznej, mające istotny wpływ na ukształtowanie powierzchni Kaszub (działanie lodowca);
- wymienia typowe formy ukształtowania powierzchni na Kaszubach;
- wykazuje się znajomością nazw ważniejszych rzek, jezior, wzgórz, wysoczyzn, równin, obniżień i mierzei na Pomorzu i Kaszubach;
- potrafi krótko opisać osobliwości przyrodnicze regionu;
- wymienia parki narodowe i krajobrazowe, a także inne formy ochrony przyrody na Kaszubach;
- potrafi zaplanować wycieczkę, uwzględniając walory przyrodnicze, geograficzne i kulturowe Kaszub;
- potrafi dokonać autopromocji własnego regionu i zachęcić do przyjazdu na Kaszuby;

Ocena dostateczna:

- uczeń w stopniu średnim posługiwać się słownictwem wprowadzanym i utrwalanym na zajęciach;
- potrafi zrozumieć sens niektórych słuchanych, oglądanych tekstów prezentowanych na lekcjach;
- posiada średni zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania i potrafi je zaprezentować;
- rozwiązuje problemy teoretyczne i praktyczne ujęte w programie nauczania korzystając z pomocy nauczyciela;
- zna pieśni ukazujące dzieje historyczne Kaszub („Marsz Kaszubski” , „Zemia rodno”);
- potrafi odnieść treść utworu do sytuacji historycznej Kaszub;
- rozumie jakie znaczenie w życiu Kaszubów miała religia i jaki był jej wpływ na codzienne zachowania oraz podejmowane decyzje;
- potrafi wymienić kaszubskojęzyczne i polskojęzyczne rozgłośnie radiowe i telewizyjne emitujące programy o tematyce związanej z regionem (Radio Kaszebe, Radio Gdańsk, TVP 3 Gdańsk, Radio Weekend);
- wie, jakie znaczenie dla poczucia tożsamości ma gromadzenie pamiątek z przeszłości;
- wie gdzie znajdują się ważniejsze muzea regionalne;
- potrafi wymienić i opisać ważniejsze inicjatywy środowiska kaszubskiego podejmowane w celu konsolidacji społeczności (Zjazdy Kaszubów, obchody Dnia

jedności Kaszubów);

- zna pojęcie obyczaj i jego funkcjonowanie w kulturze kaszubskiej;
- opowiada o zwyczajach i obrzędach kultywowanych w domu;
- zna miejsca kultu religijnego (sanktuaria, kalwarie) na Kaszubach;
- podaje niektóre cechy charakterystyczne Kaszubów (zalety, wady), omawia je z punktu widzenia samych Kaszubów, jak też analizuje sądy innych o Kaszubach;
- wie kim byli Goci, jak żyli, jakie mieli zwyczaje i wierzenia, w jaki sposób zapisali się w historii Kaszub i Pomorza;
- zna niektóre etapy w historii Gdańska;
- wie, kiedy i gdzie powstały pierwsze zakony i jaka była ich rola w życiu społecznym Kaszub i Pomorza;
- porządkuje i sytuje w czasie najważniejsze wydarzenia związane z relacjami polsko-krzyżackimi.
- wyjaśnia cele i opisuje metody działań zaborców wobec mieszkańców ziem dawnej Rzeczypospolitej;
- umie przedstawić różne postawy Kaszubów wobec germanizacji;
- potrafi przedstawić warunki życia społeczeństwa w zaborze pruskim;
- wie, co się stało 11 listopada 1918 roku, zna postanowienia konferencji pokojowej w Paryżu (Wersalu);
- przedstawia znaczenie dokonania 10 lutego 1920 roku zaślubin Polski z morzem;
- wie, co się kryje pod pojęciami: „Błękitna Armia, Wolne Miasto Gdańsk”;
- zna postać generała Józefa Hallera i innych ludzi zasłużonych dla Pomorza i Kaszub;
- rozumie znaczenie budowy portu i miasta Gdyni dla rozwoju regionu;
- zna sytuację mieszkańców Pomorza pod okupacją niemiecką;
- omawia przyczyny i skutki represji, jakie stosowali Niemcy wobec miejscowej ludności;
- zna sytuację Polski, Pomorza i Kaszub po zakończeniu II wojny światowej;
- potrafi wskazać historyczne obszary Kaszub;
- potrafi określić współczesny zarys granic Kaszub (przypisać odpowiednie powiaty, gminy, miasta do obszaru Kaszub);
- potrafi wymienić wydarzenia z przeszłości geologicznej, mające istotny wpływ na ukształtowanie powierzchni Kaszub (działanie lodowca);
- wymienia typowe formy ukształtowania powierzchni na Kaszubach;

- wykazuje się znajomością nazw ważniejszych rzek, jezior, wzgórz, wysoczyzn, równin, obniżeń i mierzei na Pomorzu i Kaszubach;
- potrafi krótko opisać osobliwości przyrodnicze regionu;
- wymienia parki narodowe i krajobrazowe, a także inne formy ochrony przyrody na Kaszubach;
- potrafi zaplanować wycieczkę, uwzględniając walory przyrodnicze, geograficzne i kulturowe Kaszub;
- potrafi dokonać autopromocji własnego regionu i zachęcić do przyjazdu na Kaszuby;

Ocena dopuszczająca:

- uczeń w stopniu podstawowym posługiwać się słownictwem wprowadzanym i utrwalanym na zajęciach;
- potrafi zrozumieć sens niektórych słuchanych, oglądanych tekstów prezentowanych na lekcjach;
- posiada podstawowy zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania i potrafi je zaprezentować;
- zna pieśni ukazujące dzieje historyczne Kaszub („Marsz Kaszubski” , „Zemia rodno”);
- potrafi wymienić kaszubskojęzyczne i polskojęzyczne rozgłośnie radiowe i telewizyjne emitujące programy o tematyce związanej z regionem (Radio Kaszebe, Radio Gdańsk, TVP 3 Gdańsk, Radio Weekend);
- wie, jakie znaczenie dla poczucia tożsamości ma gromadzenie pamiątek z przeszłości;
- opowiada o zwyczajach i obrzędach kultywowanych w domu;
- podaje niektóre cechy charakterystyczne Kaszubów (zalety, wady), omawia je z punktu widzenia samych Kaszubów, jak też analizuje sądy innych o Kaszubach;
- wie kim byli Goci, jak żyli, jakie mieli zwyczaje i wierzenia, w jaki sposób zapisali się w historii Kaszub i Pomorza;
- zna niektóre etapy w historii Gdańska;
- porządkuje i sytuuje w czasie najważniejsze wydarzenia związane z relacjami polsko-krzyżackimi.
- wyjaśnia cele i opisuje metody działań zaborców wobec mieszkańców ziem dawnej Rzeczypospolitej;
- wie, co się stało 11 listopada 1918 roku, zna postanowienia konferencji pokojowej w

Paryżu (Wersalu);

- rozumie znaczenie budowy portu i miasta Gdyni dla rozwoju regionu;
- omawia przyczyny i skutki represji, jakie stosowali Niemcy wobec miejscowej ludności; - zna sytuację Polski, Pomorza i Kaszub po zakończeniu II wojny światowej;
- wymienia typowe formy ukształtowania powierzchni na Kaszubach;
- potrafi krótko opisać osobliwości przyrodnicze regionu;
- potrafi zaplanować wycieczkę, uwzględniając walory przyrodnicze, geograficzne i kulturowe Kaszub;

Ocena

niedostateczna:

- uczeń nie opanował wymaganych wiadomości i umiejętności przewidzianych programem nauczania nawet w zakresie minimalnym;
- uczeń nie brał aktywnego udziału w zajęciach;
- uczeń prezentował lekceważący stosunek do przedmiotu.